

Soglasniška znamenja. — Ta ne zapisujejo vseh glasovnih sprememb in odtenkov, ki nastajajo sami po sebi ob stiku soglasnikov. Vendar pa tudi tu nekatere črke zaznamujejo po več glasov. Med take sodijo *l, j, lj, nj, v*.

1. Črka *l* zaznamuje: a) zobni obstranski zvočnik pred samoglasniki: *lipa, blisk, lepo, pléti, pleče, lesket, skala, las, lov, plat, luč, gluh; planet, električna, plin*.

b) V zvezi z nebni *j* na koncu besed ali zlogov (pred soglasniki sredi besede) nebni *l'* (mehki izgovor): *bolj — boljši, dalj — daljši, valj — valjčni mlin, želj (rod. mn.) — želja, molj, koléselj*. Pred samoglasnikom pa se v skupini *lj* izgovarja vsak glas zase kot *l* in nebni pripornik *j*: *daljáva, váljati, želja, mólji, koleslji, Ljubljana, pravljica, kljun*. — Pri razzlogovanju skupine *lj* nikoli ne ločimo: *z vo-ljo, s so-ljo, da-lja, pe-ljati*.

c) Na koncu besed in zlogov (pred soglasniki) soglasniški *ɥ*, in sicer zmeraj v opisnem deležniku za m. sp. edn. domačih in tujih glagolov (*bral, videl, šel, govoril, nasul, nesel, umrl, požrl; telefoniral, pilotiral, bombardiral*) in v ljudskih besedah, kakor: *bolha, solza, bralci, igralci, pihalnik, kuhalnica, zajemalka, jelša, zelnik, palci, kolcati, poslušalci*.

V nasprotju s tem splošnim pravilom pa govorimo *l* namesto *ɥ* v tehle primerih:

a) v roditeljskem množine samostalnikov na *-la* in *-lo*, npr.: *skala — skal, dekla — dekel, šala — šal, darilo — daril, voščilo — voščil, zdravilo — zdravil*;

b) v izpeljankah samostalnikov na *-la* in *-lo*, npr.: *skalnat, čebelni; silno, deželni, deželski, darilce, delce, milnica*;

c) pred obrazilom *-mi* v orodniku množine, npr.: *z volmi, z živalmi, s piščalmi, z zibelmi, z zelmi*; takó se izgovarja po vplivu drugih sklonov;

č) v učenih besedah, ki so se uveljavile novejši čas v knjižnem jeziku bodi v znanstveni, vsakdanji ali pesniški rabi, npr.: *glagol, glagolnik, samostalnik, bol, razkòl, sókol, spolnik, razkólnik, bólnica, hranilnica, posojilnica, jadralno (letalo), letalstvo, letalski, izvršilni (odbor), poljedelstvo, oddelki, gasilstvo, predilnica, gasilsko (orodje) itd.* Te besede so sicer iz domačih korenov in besed, a narejene šele novejši čas po šolah, uradih, delavnicah in knjigah. Zato ima v takih besedah črka *l* glasovno vrednost *l*.

Pri nekaterih besedah izgovor omahuje med *l* in *ɥ*, kakor je komu beseda domača in ljudska, umetna ali tuja, npr.: *darovalci, prosilci, tožilci, poročevalca, mlatilnica, stiskalnica, umivalnik* itd.